

Cvrsvs Philosophicvs

Arriaga, Rodrigo de

Antverpiæ, 1632

Sect. III. Quid sit spatium imaginarium, in ordine ad quod explicamus
vbicationes.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95614](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95614)

aliā vicationem, nec viciatio humana aliā durationem. Sed hac solutio nititur doctrinæ incertæ, de quâ infra.

Hæc dicta sufficiunt, ad ostendendum, nostram Conclusionem multo esse probabiliorem, etiam si non sit ita communis. Nam in istis rebus purè Philosophicis oportet magis considerare rationes & consequentiam discursus, quàm aliorum Philosophorum placita.

SECTIO III.

Quid sit spatium imaginarium, in ordine ad quod explicamus vicationes.

61 **V**ARIÆ fuere in hac re sententiæ, quæ longè à veritate aberrarunt. Eas omnes breuiter ex dicendis reiciis, & quid sit hoc spatium intelliges. Aduerto autem, totam hanc doctrinam, quam in hac Sectione tradam, esse communem inter recentiores nostræ Societatis, accuratius rem hanc examinantes.

Primo ergo dicendum est, spatium imaginarium non esse aliquid reale. Probat, quia hoc spatium fuit ab æterno, & modò intelligitur esse extra cælum empyreum: ab æterno autem nihil reale fuit productum, nec modò est extra cælum empyreum. Præterea, etiam hic datur spatium imaginarium; hoc autem non est corpus aliquod reale, quia omnia illa corpora sunt præsentia ipsi spatio imaginario, vltra illa autem corpora nihil est hic reale, ergo spatium imaginarium non est aliquid reale.

Secundo dicendum est, neque esse negationem ipsorum corporum, quia negatio non coheret cum formâ quam negat, spatium autem imaginarium non destruitur per existentiam corporum in illo.

Tertio, neque item esse ipsas vicationes possibiles, quia vicationes explicamus in ordine ad illud spatium, ergo illud non est vicationes, quia nihil explicatur in ordine ad se.

63 **Q**uarto, neque hoc spatium esse, capacitatem aliquam recipiendi vicationem, quia vel hæc capacitas est aliquid reale, quod ex dictis reiectum est, vel est aliquid negatiuum, & hoc etiam esse non potest, vt ostendimus; ergo non est capacitas aliqua, quæ verè à parte rei datur ante omnem operationem intellectus. Concludendum ergo, hoc spatium imaginarium esse purum ens rationis fictum ab intellectu, ex similitudine cum spatio reali; per species enim aëris fingit intellectus nosse alium, quasi aërem fixum omnino & immobilem, etiam in ordine ad potentiam absolutam, & capacem vt in ipso existant omnes res: & sicut in ordine ad locum realem metimur distantiam vnius corporis ab alio, ita in ordine ad illud spatium metimur distantiam vicationum & corporum realium; hoc autem spatium concipimus etiam existisse ab æterno, & existere extra cælum empyreum, quia extra hoc possunt etiam 64 existere corpora realia. Ideo autem spatium hoc fingitur à nostro intellectu, quia cum non cognoscimus determinatè differentiam & dissimilitudinem vicationum inter se, non possumus habere aliquam certam regulam, quâ eas distinguamus, nisi concipiendo illud spatium quasi aliquid reale & fixum, vt ibi & palmas, & vinas,

& stadia, & milliaria concipiamus, in re autem verè nihil est.

Et hinc infero, quod supra insinuaui, vicationes in re esse tam absolutas, ac albedinem vel nigredinem; nos autem, quia non possumus nominibus propriis illas distinguere, distinguimus in ordine ad locum illum imaginarium, dicimusque, de essentiâ huius vicationis esse, existere hic, & de essentiâ illius, illic: quod in re nihil est aliud, quàm dicere, de essentiâ huius vicationis esse fundare tantam vel tantam distantiam, sicut albedo à seipsâ habet constituere album, & non nigrum, neque dulce, sine villo respectu ad connotata diuersa; ita hæc viciatio ipsâ habet constituere hominem taliter præsentem, & non alio modo, quod vocamus esse hic. Rursus, sicut albedo non est indifferens vt sit nigredo, aut è contrario; ita viciatio, quæ facit præsentem hominem hic, non est indifferens vt illum faciat ibi præsentem, quod habet ex suâ essentiâ. A nobis autem explicatur, vt dixi, per relationem ad spatium imaginarium. Hanc doctrinam obserua pro his quæ Disputatione xv. de tempore imaginario dicemus.

Sed contrà occurrit hæc obiectio, quæ non facile soluitur: Si viciatio non respicit spatium, sed est quadam res absoluta, sicut albedo, cur ergo duo corpora non possunt simul esse in eodem loco? hoc enim nihil aliud est, quàm quod illa simul haberent duas vicationes absolutas. Quid autem obest quod Petrus habeat albedinem ad hoc vt Ioannes non possit aliam similem habere? cur ergo, quia Petrus habeat hanc vicationem, non poterit Ioannes aliam similem habere, si nullum est tertium à quo mutuo se expellant? ibi enim nec subiecta sunt eadem, nec spatium, quia hoc nihil est, vt dixi. Cur ergo habebunt contrarietatem? Respondeo, eas duas vicationes materiales esse tales, vt vna petat naturaliter ne alia existat, etiam si non habeant commune subiectum, à quo se expellant, aut locum realem cui sint præsentis: id autem provenire ex naturis illarum, sicut ex naturâ caloris provenit vt expellat ex eo subiecto frigus, non autem lucem. Vnde inferes, posse esse duarum rerum contrarietatem seu repugnantiam sine communi subiecto.

SECTIO IV.

Utrum res creata possit existere sine omni vicatione, & an Deus sit in spatio imaginario.

66 **S**UAZ lib. 4. de Angelis cap. 3. fusè probat, nullam rem creatam, neque ipsum Deum, posse absolui ab omni vbi. Rationem à priori reddit, quia realis præsentia intinsecè comitatur realem entitatem; iuxta cuiuslibet propriam capacitatem: Deus enim, quia per suammet substantiam immensus est, per eandem vbiq; existit, aliæ verò res per præsentias distinctas. Hæc ratio non vrget aduersarios, qui dicunt, Deum ante mundi creationem nullibi fuisse, nec iam esse extra cælum empyreum; vnde negant, præsentiam localem consequi ad essentiam Dei, & idem dicunt in aliis rebus, saltem diuinis. Addit Suarez: Demus Angelum creati ante mundum, & hunc